

Dia Internacional de la Discapacitat

A la Jaume I treballem amb 371 persones amb necessitats específiques de suport educatiu

OLGA
Carbó*

El dia 3 de desembre és el Dia Internacional de la Discapacitat. Un any més cal celebrar-lo per visibilitzar els drets i deures de totes les persones.

Un 1,6% de l'estudiantat universitari presenta una discapacitat reconeguda. Exactament, en la universitat espanyola comptem amb 22.156 membres de l'estudiantat amb discapacitat. És un anàlisi realitzat en el recentment publicat *VI Estudio sobre la Inclusión de Personas con Discapacidad en el Sistema Universitario Español* en el qual han participat 57 universitats (públiques i privades).

Conèixer la realitat permet definir estratègies de treball. És per això que considerem fonamental l'anàlisi del perfil d'estudiantat amb discapacitat, o millor, estudiantat amb necessitats específiques de suport educatiu (NESE), tal com recomana la Llei Orgànica del Sistema Universitari i s'ha fet sempre a l'UJI des del curs 91/92.

A la Jaume I treballem amb 371 persones amb necessitats específiques de suport educatiu, de les quals 156 tenen una discapacitat reconeguda, amb una prevalença de la discapacitat física amb 60 persones, seguida de discapacitat sensorial (auditiva, 14 persones; i visual, 9 persones) i Trastorn

de l'Espectre Autista, 20 persones.

D'altra banda, les 215 persones restants presenten diagnòstics permanents amb repercussió als estudis com dislèxia, trastorn per déficit d'atenció amb o sense hiperactivitat, problemàtiques psicopedagògiques, malalties cròniques, etc. També destaca l'increment de diagnòstics de problemes de salut mental.

A l'UJI, i en concret a la Unitat de Diversitat i Discapacitat, treballem amb l'estudiantat per garantir l'accessibilitat als estudis, instal·lacions i serveis i també amb el seu professorat: 1.606 professors i professors. L'objectiu és l'accés al contingut d'estudi però sense oblidar la part social de relació en companys, professorat i de participació en la vida universitària.

Continuant amb l'estudi, es remarca el creixement d'estudiantat matriculat a la universitat: de l'1,1% del curs 2011/12 s'ha incrementat al 1,6% en el curs 2021/22. També es constata que molts estudiants, un 18%, manifesten haver-se sentit discriminats en alguna ocasió al llarg dels estudis, fet que s'accentua en les dones. Una situació en la qual hem de millorar.

Aquest tema ens du a reflexionar sobre les barreres arquitectòniques a la universitat. COCEMFE ha premiat en diverses ocasions a l'UJI per la seua accessibilitat. Junt amb l'Oficina Tècnica d'Obres i Projectes de l'UJI treballem aspectes com els

accessos a les instal·lacions i espais acadèmics, disposem de bucles d'inducció magnètica per garantir l'accessibilitat auditiva en el Paranímf i grans aules, espais de descans en les facultats i productes de suport com ordinadors i emissors FM per moments d'exàmens. Situacions de les que ens beneficiem totes i tots els membres de la comunitat universitària. Tot i així és important continuar vigilants ja que és molt difícil garantir l'accessibilitat total.

A nivell d'accessibilitat digital, la Unitat Responsable d'Accessibilitat, creada en 2019, és l'encarregada de garantir l'accés a tots els continguts tecnològics (pàgines web i aplicacions mòbils) de la Universitat Jaume I. Menció especial mereix l'Aula Virtual, gestionada des del Centre d'Educació i Noves Tecnologies de la Universitat Jaume I, un espai on estudiant i personal docent interactuen i treballen continguts acadèmics.

Pel que fa a la docència, aquest curs acadèmic s'ha aprovat el protocol per realitzar i sol·licitar adaptacions en els estudis oficials per a les persones amb necessitats específiques de suport educatiu a la Universitat Jaume I, en un intent d'ordenar i visibilitzar l'accessibilitat en els continguts i sis-

tems d'avaluació de l'estudiantat amb discapacitat. També és treballen les normatives i procediments per a garantir i incentivar la participació de totes les persones. Per exemple, en el procediments de gestió de les pràctiques de les titulacions amb la Oficina d'Inserció Professional i Estadets en Pràctiques o criteris de mobilitat entre universitats.

Remarquem la importància que tenim els serveis d'atenció a les persones amb discapacitat. A l'UJI, la Unitat de Diversitat i Discapacitat, vinculada al Vicerectorat de Responsabilitat Social, Polítiques Inclusives i Igualtat, amb la professora **Elsa González** al capdavant, és el resultat del treball iniciat en el curs 1991/92.

Tornant a les dades de l'estudi, en l'actualitat un 90% de les universitats té programes, accions, unitats o serveis d'atenció a les persones amb discapacitat en la universitat. I és que no és fins 2010 que les universitats tenen obligació de disposar de programes, unitats o serveis que donen suport a l'estudiantat amb discapacitat. Vam ser la primera universitat espanyola en reconèixer explícitament als estatuts (1998) el suport al col·lectiu d'estudiantat amb qualsevol tipus de discapacitat. La singularitat de l'UJI és la proximitat, l'atenció individualitzada, i el seguiment al llarg de la trajectòria universitària. En 2021 el Consell de Direcció

de l'UJI va aprovar el Pla d'Inclusió per a Persones amb Discapacitat de la Universitat Jaume I, que té com a objectiu garantir la plena participació de les persones i implicar totes les unitats de l'UJI en la reflexió en el camí cap a una universitat inclusiva.

Vam propiciar la creació en 2008 de l'Àrea de Diversitat i Discapacitat en CRUE- Assumptes Estudiantils així com impulsar la creació de la Red SAPDU-Servicios de Atención a Personas con Discapacidad en la Universidad, en la que estan representats els serveis universitaris de suport a persones amb discapacitat de les universitats espanyoles. En 2011 es crea en l'UJI el grup de treball UNIDISVAL, amb els serveis d'atenció a persones amb discapacitat de les universitats públiques valencianes.

Des del compromís social amb el nostre entorn i amb criteris de qualitat i sostenibilitat el nostre treball s'emmarca en els Objectius de Desenvolupament Sostenible: Objectiu 4- Educació de qualitat, Objectiu 10 - Reducció de les desigualtats, Objectiu 17- Aliances per assolir objectius. El dilluns 4 de desembre en un acte a l'Àgora de la Universitat farem una lectura conjunta de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat. Tots i totes estem convidades a participar en la lectura. És una obligació i deure col·lectiu per a recordar tots els drets de l'any. =

***Coordinadora de la Unitat de Diversitat i Discapacitat de l'UJI**

El nostre treball i compromís abarca tres dels objectius de Desenvolupament Sostenible